

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra filosofie a religionistiky

Bakalářská práce

SOUČASNÁ SITUACE VÍRY BAHÁ'Í V ČESKU
A NA SLOVENSKU

Vedoucí práce: Mgr. Martin Klapetek

Autor práce: Karolína Morongová
Studijní obor: Humanistika
Ročník: III.

2006

DP/BP OBHÁJENA
dne: 7. 6. 2006
s klasifikací: velmi dobře
Podpis referentky: J. Ch.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

...*Kavliana Murozova*.....
podpis autora bakalářské práce

**Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Martinu Klapetkovi
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.**

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 <u>VÍRA BAHÁ'Í</u>.....	7
1.1 Základní údaje víry bahá'í.....	7
1.2 Historické pozadí.....	8
1.2.1 Situace v islámu.....	8
1.2.2 Kořeny víry bahá'í.....	8
2 <u>HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ</u>.....	9
2.1 Báb.....	9
2.2 Bahá'u'lláh.....	10
2.3 'Abdu'l-bahá.....	11
3 <u>JEDNOTA BAHÁ'Í</u>.....	12
3.1 Učení.....	12
3.2 Náboženský život.....	13
3.2.1 Duše.....	13
3.2.2 Život po smrti.....	13
3.2.3 Modlitba a meditace.....	14
3.2.4 Společná setkání.....	15
3.2.5 Půst.....	16
3.3 Praktický život.....	16
3.3.1 Manželství.....	17
3.3.2 Rozvod.....	17
3.3.3 Výchova dětí.....	17
4 <u>ORGANIZACE VÍRY BAHÁ'Í</u>.....	18
4.1 Světový dům spravedlnosti.....	18
4.2 Světové centrum víry bahá'í.....	18
4.3 Mezinárodní společenství bahá'í.....	18
4.4 Chrámy bahá'í.....	19
4.5 Společenský a ekonomický rozvoj.....	19
4.6 Bahá'í a OSN.....	20
5 <u>VZTAH BAHÁ'Í K OSTATNÍM NÁBOŽENSTVÍM</u>.....	21
5.1 Bahá'í a islám.....	21
5.2 Bahá'í a křesťanství.....	21
5.3 Bahá'í a judaismus.....	21
5.4 Bahá'í a hinduismus.....	22
5.5 Bahá'í a buddhismus.....	22

6	<u>VÍRA BAHÁ'Í V ČESKU</u>	22
6.1	Praha.....	23
6.1.2	Aktivity.....	24
6.2	České Budějovice.....	25
6.3	Hluboká nad Vltavou.....	25
6.3.1	Filosofie školy Townshend.....	26
6.3.2	Chod školy.....	26
6.3.3	Současnost.....	27
7	<u>VÍRA BAHÁ'Í NA SLOVENSKU</u>	28
	ZÁVĚR	29
	Seznam literatury.....	30
	Seznam příloh	31

ÚVOD

Víra Baha'í vznikla v 19. století v Íránu a řadí se tudíž mezi nejmladší světová náboženství. Přestože má své kořeny v ší'itském islámském prostředí, snaží se tuto tradici překročit a vytvořit náboženství přijatelné pro všechny lidi bez ohledu na pohlaví, národnost či barvu pleti. Prostřednictvím této univerzální víry má lidstvo dospět k jednotě, míru a všestrannému blahobytu. Víra Bahá'í je v muslimských zemích považována za nepravověrnou sektu a v některých zemích jsou její stoupenci dokonce pronásledováni. V Íránu je legislativní moc příslušející islámskému konzultativnímu shromáždění zastoupena také uznávanými náboženskými menšinami (tedy zoroastrovci, židy a křesťany, celkem asi jedno procento obyvatelstva). Vypovězeni jsou pouze Bahá'í, kteří jsou považováni za kacíře.¹ Na Západě se veřejnost nedostává s touto vírou do konfliktu a naopak oceňuje zájem jejích věřících o věci míru, rovnosti, vzdělání a výchovy. Nemalá část Bahá'í věřících žije i ve Střední Evropě, proto jsem si vybrala téma přiblížení situace víry Bahá'í v Česku a na Slovensku.

Ve své bakalářské práci se snažím nastínit historické pozadí situace jak ve světě islámu, tak úplný počátek víry Bahá'í. Představuji její hlavní představitele – Bába, Bahá'u'lláha a 'Abdu'l-bahá a učení, následně náboženský a praktický život. Dále se zmiňuji o organizaci víry Bahá'í a vztazích k ostatním náboženstvím. V této části vycházím hlavně z odborné literatury předního orientalisty Luboše Kropáčka,² literatury českého nakladatelství víry Bahá'í a z Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice.³ Největší důraz kladu na situaci víry Bahá'í v Česku, konkrétně v Praze, Českých Budějovicích a Hluboké nad Vltavou, situaci na Slovensku pojmám celkově. Informace k této části jsem čerpala převážně z dostupných internetových zdrojů českých a slovenských vyznavačů Bahá'í, z podkladů ze setkání se zástupcem českobudějovické Místní duchovní rady Pavlem Hrubým a Jarní školy Bahá'í v Hluboké nad Vltavou. Během shromáždování pramenného materiálu a literatury jsem byla také v písemném kontaktu s ředitelstvím Mezinárodní školy Townshend v Hluboké nad Vltavou. Za cíl své bakalářské práce si stanovuji představení víry Bahá'í a užší vhled do její organizace a jejích aktivit zde v Čechách a na Slovensku.

¹viz. KREJČÍ, J. An Islamic Response To The Western Challenge. In KREJČÍ, J. (ED.) *Islam in Contact with Rival Civilizations*. Praha : Filosofia, 1998-9, s. 58. ISBN 80-7007-113-3..

² Luboš Kropáček, prof. PhDr., CSc., nar. 1939.

³ viz. VOJTÍŠEK, Z. *Základní orientace v nových náb. směrech*. Praha : Oliva, 1994, s. 311-312. ISBN 80-901634-4-0.

1. VÍRA BAHÁ'Í

1.1 Základní údaje víry bahá'í

Bahá'istická víra zdůrazňuje Boží jednotu, uznává jednotu proroků a vyznává princip jednosti a celistvosti veškerého lidského pokolení.¹ Toto krátké vyznání víry v sobě zahrnuje dvanáct principů: nezávislé hledání pravdy, jednota lidské rasy, rovnost mužů a žen, univerzální vzdělání, univerzální jazyk, zrušení extrémního bohatství a chudoby, světový soudní dvůr, práce jako bohoslužba, spravedlnost a světový mír. Tyto vznešené cíle jednoty a harmonie dnes přitahují téměř šest miliónů (počet se nedá přesně stanovit) následovníků na světě. Víra bahá'í se pokládá za definitivní naplnění judaismu, buddhismu, mazdaismu, islámu, hinduismu a křesťanství.

Víra bahá'í je celosvětovým náboženstvím, čítající stoupence rozmanitého původu. Všichni tito lidé věří v jednotu lidstva. Život každého člověka na světě je cenný a svět by se měl spravovat jako jedna velká země ku prospěchu všech. Věří, že existovalo vždy jen jedno náboženství, a to náboženství Boží. Bůh posílal Svě Posly do různých oblastí světa, v různých dobách tak, aby o Něm každý na světě slyšel. Bahá'í věří, že je jediný Bůh, i když Ho lidé pojmenovávají jinak. Bohu člověk nemůže opravdu porozumět, poznat ho může pouze prostřednictvím Jeho stvoření a Jeho Poslů. Bahá'í jsou následovníky Bahá'u'lláha, který je poslední z řady Poslů seslaných Bohem; který sepsal všechno, co člověk potřebuje vědět, aby byl schopen vytvářet lepší život zde na zemi i v příštím světě. Věří, že Ježíš Kristus, Muhammad, Buddha, Mojžíš a Kršna byli všichni Poslové od Boha. Všichni tito Poslové kázali prakticky totéž: měli bychom milovat Boha a také jeden druhého navzájem, být poctiví, pravdomluvní, laskaví, důvěryhodní a pokorní. Pouze jejich učení ohledně společnosti se lišilo. To bylo dáno tím, že bylo určeno pro konkrétní dobu a konkrétní místo. Věří, že nyní, jakožto součást světové společnosti, je nutné mít nové zákony. Všichni tito Poslové zvěstovali, že nastane doba, kdy přijde velký Posel, aby přinesl mír celému světu. Bahá'í věří tomu, že Bahá'ulláh byl tím Poslem a že čas pro mír nyní nastal.

¹ Výrok Shoghi Effendiho. Srov. KEENE, M. *Světová náboženství*. Praha : Euromedia Group, k.s. – Knižní klub, 2003, s. 179. ISBN 80-242-0983-7.

1.2 Historické pozadí

1.2.1 Situace v islámu

Po nenadálé smrti Proroka Muhammada roku 632 n.l. se muslimská obec (umma) neshodla jednoznačně na jeho nástupci. Prorok nezanechal syna ani politickou závěť a jeho smrt tedy vyvolala krátkou krizi. Někteří muslimové trvali na tom, že pro převzetí nejvyššího úřadu chalífy² je nutné být Prorokovým příbuzným, proto se postavili na stranu prosazující za chalífu Muhammadova bratrance a zetě Alí Ibn Abí Táliba (asi 600 – 661). Nicméně za prvního chalífu byl dosazen Prorokův přítel a tchán Abú Bakr z kmene Kurajš (z kterého byl i Prorok). Na čas se prosadil názor, že chalífou má být Kurajšovec zvolený předními muži obce. Toto uznala a do dnešní doby uznává většina muslimů jako součást tradice, sunny, zpravidla se hovoří o sunnitské ortodoxii. V opozici k sunně stojí ší'a (ší'at Alí, Alího strana). Alí byl Prorokův nejbližší příbuzný, manžel Prorokovy dcery Fátimy a jeho přívrženci ho navíc považovali za přímého vyvolence Božího. Avšak podle zásady přijaté většinou (sunna) byl po Abú Bakrovi (chalífou 632 –634) zvolen Umar Ibn al-Chattáb (634-644), dále Uthmán Ibn Affán (644-656) a konečně jako čtvrtý Alí Ibn Abí Tálib (656-661). Muslimští historikové je s úctou označují za pravověrné chalífy (al-chulafá' ar-rášídún, doslova "jdoucí správnou cestou").

Ve víře ší'itů hraje velkou roli očekávání příchodu skrytého imáma, mahdího (vedeného Bohem), který má obnovit pravou víru a jednotu. Toto očekávání vychází z nauky, která tvrdí, že pravých Prorokových nástupců, imámů, bylo pouze dvanáct a poslední z nich zůstal skrytý v horách, odkud přijde v soudný den. Tento poslední pravý imám je v kontaktu s muslimy pouze pomocí prostředníků, tzv. bábů.

1.2.2 Kořeny víry bahá'í

Na počátku stojí dva směry;³ hlavní představitelé těchto směrů jsou Sajjid Kazím a Šejch Achmad, oba mullové.⁴ Kazím, který zemřel roku 1843, předpověděl, že dokud nezemře, neprijde Přislíbený. Svým přívržencům dal konkrétní fyzický popis

² Arabské slovo chalífatun znamená doslova náměstek.

³ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jarní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

⁴ Muslimští kazatelé.

a instrukce kde ho mají hledat; rok po jeho smrti se setkává jeden z jeho žáků, Mullá Hosejn, s Bábem. Mnoho následovníků obou směrů se přidalo k Bábovým stoupencům a později přijali učení Bahá'u'lláha.

2. HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

2.1 Báb

V roce 1844 se v ší'itském Íránu za bába (doslova brána, míní se tím brána k tomu, co má přijít),⁵ ohlašující příchod mahdího, označil obchodník Sajjid Alí Muhammd (1819-1850). Dal tak podnět k vzniku Bábovy víry, hnutí založené na Bábově učení a spisech, psaných jak v perštině, tak v arabštině.

Bábovy nové zákony pozměňovaly Prorokův zákon v mnoha ohledech. Zrušil veřejné bohoslužby vyjma modlitby za mrtvé a předpisy o rituální čistotě,⁶ obřízku, zahalování žen a ustanovil rovnost mužů a žen. Povolil úrok při některých obchodních úkonech a upravil daňové předpisy. Šarí'atské tresty⁷ do značné míry zmírnil. Zákaz kvašených nápojů však nechal.

Nejdůležitějším Bábovým spisem je Baján (Porozumění, Objasnění), který se v jistém smyslu dá připodobnit ke slohu Koránu. Jeho způsob vyjadřování je velice složitý a temný, k jeho porozumění je nutná intuice. Baján podává systematický výklad nové věrouky a práva a zakládá tak nové mystické náboženství akcentující nutnost sociálních reforem islámu.

Hlavní témata Bajánu se tedy dají shrnout do následujících bodů:

- příchod Přislíbeného je blízko, objeví se do devíti let,
- oslava Příchozího – oslavné ódy, modlitby,
- vysvětlení vztahu mezi jednotlivými náboženstvími,
- vysvětlení termínů z Koránu jako např. konec světa, pečeť proroků atd., poukazuje

⁵ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jamí škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

⁶ V těchto bodech se názory rozcházejí, bahá'í tvrdí, že Báb změnil pouze to, co zpívá muezzin, když svolává k modlitbě. Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jamí škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

⁷ V tomto bodě se názory opět rozcházejí, bahá'í tvrdí, že Bábovy zákony nemají se šarí'í nic co dočinění. Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jamí škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

na důležitost symbolického významu – co znamená v duchovním smyslu – vysvětluje je v kontextu příchodu Přislíbeného,

- specifiky určuje jméno Bahá'u'lláh.

Baján není nějakým napodobováním ve smyslu zjevení. Byl mimo jiné přeložen francouzským orientalistou Arthurem de Gobinauem⁸ koncem 19. st. do francouzštiny. V té době to byla mezi intelektuály hojně čtená kniha (četl ho například i Lev Nikolajevič Tolstoj). Báb kromě Bajánu napsal i knihy modliteb (oslava Bahá'u'lláha) a komentáře k některým koránským súrám.⁹

Nutno říci, že existují dva Bajány – perský a arabský, přičemž jsou to dvě různé knihy. Jejich originály se nachází v Haifě. Perský Baján pojednává o prorocství, arabský Baján obsahuje ony již zmiňované zákony, které Báb přináší. Jeho cílem je, aby byli lidé připraveni na příchod Bahá'u'lláha. Má také ukázat pravou podstatu náboženství, z které zřejmým způsobem vyplývá, že se nejedná o ší'itskou sektu, ale o nové náboženství. Zastánci Bábovy víry se kvůli nepřijetí ší'itské tradice nutně ocitli v konfliktu s perskou státní mocí. Sám Báb byl zatčen a v roce 1850 ve věku 31 let popraven. Když se o dva roky později dva Bábovi následovníci pokusili o atentát na šáha, ocitlo se hnutí v ostré vlně represí a většina vyznavačů nové víry uprchla do zahraničí, především do osmanského Iráku a Ašchabádu (obsazeného v té době Rusy).

2.2 Bahá'u'lláh

Nejvýznamnější vůdčí posty mezi bábisty po Bábově smrti zaujímali dva bratři Mírzá Jahjá a Mírzá Husajn Alí, známý jako Bahá'u'lláh (Sláva Boží, 1817 – 1892). Bahá'u'lláh byl synem ministra na Šáhově dvoře, z toho důvodu Báb z vězení jmenoval Mírzu Jahjá jako toho, kdo měl vést společenství po dobu jeho nepřítomnosti. Měl být vůdcem dokud nepřijde Přislíbený, což se stalo roku 1863. Ke konci svého života si Báb s Bahá'u'lláhem korespondoval a poslal mu své věci a knihy.

Mírzá Jahjá i Bahá'u'lláh založili dva nové náboženské směry, které byly nazvány azalí a bahá'í. Posléze docházelo mezi jejich přívrženci ke vzájemným střetům. Azalí nepřijali

⁸ Josef Arthur Comte de Gobinau, 1882-1882.

⁹ Např. k dvanácté súře Koránu Josef.

Bahá'u'lláha, proto vrcholu posléze dosáhla bahá'í. Náboženský směr azalí v současně době již neexistuje.

Bahá'u'lláh se roku 1863 slavnostně prohlásil oním Přislíbeným, jehož Báb ohlašoval a kterého předvídal v Bajánu jako dovršitele nového Božího poslání. Konkrétně se prohlásil za *zuhúr* (Projev Boží), což je daleko více než posel nebo imám. Jeho příchodem nadešel Zlatý věk, je tedy Pán Věků a druhým Kristem.

Tím se stal terčem pro ší'itské náboženské autority a přivodil si pronásledování. Řadu let byl vězněn a zemřel ve vyhnanství v Palestině, kam byl vykázán. Napsal množství spisů, které se staly základem učení a jsou jeho následovníky považovány za svaté. Nejvýznamnější je *Kniha jistoty*¹⁰ (*Kitáb al-íqán*) a zvláště pak *Nejsvětější kniha* (*Al-Kitáb al-aqdas*), která napodobuje podobně jako Bábův Baján Korán a je také považována, jako všechny Bahá'u'lláhovy spisy, za neomylnou.

Kniha jistoty má dvě části. První část je pokračováním Bajánu, navazuje na téma postupného zjevování. Druhá část vysvětluje koncept Boha. Bůh je něco, co je člověku absolutně nepřístupno.

Nejsvětější kniha vysvětluje odvěké dilema vztahu mezi vírou a skutky a říká, že jedno bez druhého je nepřijatelné, dále obsahuje zákony na třech úrovních: duchovní život jednotlivce (modlitby, půst atd.), vztah k jednotlivcům (manželství, rozvod atd.) a společnost (organizace, učení, trestní právo atd.). *Nejsvětější kniha* je vírou bahá'í považována za Chartu budoucí civilizace, jejím cílem je, aby se civilizace dále rozvíjela až ke Zlatému věku lidstva. Vyšla arabsky roku 1892, rusky na konci devatenáctého století, anglicky o století později v roce 1992. Celkem Bahá'u'lláh napsal asi sto svazků knih.

2.3 'Abdu'l-Bahá

Po Bahá'u'lláhovi je dalším pokračovatelem jeho nejstarší syn Abbás Effendí, zvaný 'Abdu'l-Bahá (Služebník slávy, 1844 – 1921). Bahá'u'lláh ho jmenoval (*Kniha smlouvy*) z toho důvodu, že nejdůležitější pro bahá'í je jednota a proto je důležitý nástupce. Pouze on měl právo na to otcovy spisy vysvětlovat, kromě něho není výklad Bahá'u'lláhových spisů nikomu povolen. Cestoval, a to hlavně po Západě.

'Abdu'l-Bahá zemřel v izraelské Haifě a byl pochován vedle Bába ve svatyni na svazích hory Karmel, kterou v roce 1908 sám vybudoval.

¹⁰ Srov. KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, Praha : Vyšehrad, 1993, s. 203. ISBN 80-7021-125-3.

Před smrtí napsal závěť a jmenoval nástupcem svého vnuka Shoghiho (Shawqí) Effendi (1897 – 1957), který studoval v Oxfordu a šířil víru bahá'í hlavně v anglicky hovořícím světě.

Po jeho smrti byl ustanoven Světový dům spravedlnosti, který byl zjeven Bahá'u'lláhem v Nejsvětější knize, kde se říká, že už nebude další vůdce a nikdo už nesmí společnosti, nevede život jednotlivce.

3. JEDNOTA BAHÁ'Í

3.1 Učení

Jak již bylo řečeno, víra bahá'í vznikla v oblasti ší'itského islámu. Bahá'u'lláh ve svém učení ustoupil od tradice sunnitské ortodoxie ještě dál. Jeho základem je nauka, že duchovní část všech náboženství si neodporují (člověk má milovat svého bližního atd.), pouze různě odpovídají na potřeby jednotlivých dějinných epoch. Do každé takovéto epochy poslal Bůh jeden svůj Projev – bezhříšného a neomylného proroka, který poskytuje lidem Boží zjevení na té úrovni poznání a kultury, na níž se právě nacházejí. Takovými božskými manifestacemi byli Abraham, Mojžíš, Kršna, Buddha, Zarathuštra, Ježíš, Muhammad a Báb. Tyto všechny Projevy připravovaly cestu pro současnou Boží manifestaci, jíž je Bahá'u'lláh.

Tato myšlenka Božích Projevů poskytuje základ pro náboženství, jehož hlavním cílem je jednota náboženství a vědy, sjednocení národů, společného soudnictví, písma a jazyka. Bahá'isté po celém světě mluví o potřebě odstranění extrémů bohatství a chudoby.

Ústředním principem bahá'í víry je jednota lidstva. Jak říká Bahá'u'lláh, “Blahobytu lidstva, míru a bezpečí nelze dosáhnout do té doby, dokud nebude neochvějně ustanovena jeho jednota.”¹¹

Důležitou součástí náboženství jsou zákony a nařízení, která přináší Boží Projev, aby byli lidé vedeni po správné cestě. Bahá'í chápou zákony Bahá'u'lláha jako něco, co jim bylo sesláno jako dar vedení a co slouží jejich povznesení, rozvoji a ochraně před vlastními lidskými slabostmi.

¹¹ Výrok Bahá'u'lláha. Srov. *Národní duchovní rada České republiky* [online]. Praha : Víra bahá'í, Posl. úpravy 26.4.2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.cz>>.

Hlavním motivem k dodržování přikázání není strach z Božího trestu, ale vztah lásky ke Zdroji zákonů, tedy k Nejposvátnější knize. Bahá'u'lláh zanechal velké množství sbírek, obsahující mnoho jeho rad, doporučení a přání. Mezi nimi zaujímá výjimečné postavení Nejposvátnější kniha, která je pramenem zákonů a nařízení, na nichž bude stát budoucí Světový řád. Kniha obsahuje jak zákony a nařízení, které se týkají osobního života jednotlivce, jako například modlitba, půst, pouť, dědictví, sňatek, výchova dětí atd., tak ustanovení vztahující se na společnost a instituce. Mezi ně patří například slavnost devatenáctého dne, kalendář, chrámy, místní domy spravedlnosti, způsob voleb, princip konzultace a mnoho dalších. Nejvyšší instituce bahá'í víry, Světový dům spravedlnosti, postupně uvádí zákony v platnost, a také má právo ustanovit nový zákon, nebyla-li nějaká záležitost v Knize zmíněna.

3.2 Náboženský život

3.2.1 Duše

Podle učení bahá'í je duše znamením Boha. Duše je nesmrtelná, věčná. Vzniká při početí a vyvíjí se dál i po smrti člověka. Duše se po smrti nikdy nevrací na zem. Jej rozvoj probíhá v dalších Božích světech. Během života na zemi je úlohou člověka, aby jeho duše vědomě získávala dobré vlastnosti, které bude potřebovat pro svůj další rozvoj po smrti. Každá duše má potenciál na to, aby se tu na zemi rozvíjela. Záleží jen na vůli každého člověka, do jaké míry tento potenciál využije. Jeden ze způsobů rozvoje duše je například modlitba a meditace. Rozvoj duše na zemi a příprava na život po smrti se dá přirovnat k vývoji dítěte v těle matky. Podobně jako je matka místem, kde se u dítěte musí vyvinout všechny orgány a končetiny na to, aby se mohlo narodit a žít na zemi, podobně je tu na zemi úlohou člověka rozvinout si všechny potřebné duchovní vlastnosti a schopnosti, které bude duše potřebovat na další život. Podobně jako se dítě po narození nikdy nevrací zpět do těla matky, tak se duše člověka nikdy nevrací na zem. V dalších světech se duše rozvíjí díky milosti Boží.

3.2.2 Život po smrti

Víra bahá'í učí, že život lidské duše nekončí smrtí. Jestliže je duše nesmrtelná

a věčná, pokračuje ve svém vývoji i po tom, kdy se oddělí od lidského těla. Duše teda nadále existuje v dalších světech Božích a je si vědomá svých skutků na zemi. Ty duše, které si byly blízké v tomto světě, si budou blízké i v dalších Božích světech. Za duše mrtvých lidí se mohou živí modlit, a tím pomoci jejich rozvoji. Bahá'í nevěří v nebe či v peklo jako v nějaké konkrétní místa, kam duše po smrti odcházejí. Tyto pojmy vyjadřují jen duchovní postavení těchto duší po smrti. Nebo vyjadřuje to, že duše je blízko k Bohu, peklo označuje skutečnost, že duše je Bohu vzdálená. Jinými slovy tyto termíny vyjadřují duchovní pokrok duše na cestě k Bohu. Bahá'u'lláh vysvětluje, že další světy Boží jsou také odlišné od tohoto světa, jako je odlišný tento svět od světa, ve kterém žije dítě před narozením.

„Ó synu Nejvyššího! Učinil jsem smrt poslem radosti pro tebe. Proč tedy truchlíš? Učinil jsem, aby světlo tě zalévalo svou září. Proč se před ním zahaluješ?“¹²

3.2.3 Modlitba a meditace

Bahá'u'lláh zanechal tři zvláštní modlitby, které jsou známé jako povinné modlitby. Bahá'í věřící by měl každý den pronést jednu z těchto modliteb. Existuje dlouhá povinná modlitba, kterou lze pronášet v jakoukoli denní dobu, střední modlitba, která by se měla pronášet třikrát denně a krátká modlitba, která se má říkat jednou, v polovině dne. Na ukázkou Bahá'u'lláhova středně dlouhá modlitba:

„Posil mou ruku, ó můj Bože, ať se může chopit Tvé knihy tak pevně, že nad ní zástupy světa nebudou mít pražádnou moc. Ochraňuj ji dále od toho, aby zasahovala do čehokoli, co jí nepřísluší. Vpravdě Ty jsi Všemohoucí, Nejmocnější...“¹³

Existuje celá řada dalších bahá'í modliteb, které se používají při různých příležitostech. Každé ráno a večer by bahá'í měli číst nějakou pasáž z bahá'í písma a rozjímat, aby se mohli snažit uvést její myšlenky do praxe.

¹² Výrok Bahá'u'lláha. Srov. FAIZI, G. *Bahá'í víra*. Národní duchovní rada bahá'í obce v Rakousku, 1988, s.33.

¹³ BAHÁ'U'LLÁH, 'ABDU'L-BAHÁ *Bahá'í modlitby*. Mladá Boleslav : Nakladatelství bahá'í, s. r. o., 1993, s. 4. ISBN 80-85478-11-0.

3.2.4 Společná setkání

Bahá'í má svůj vlastní kalendář, který má devatenáct měsíců, každý měsíc má devatenáct dní. To dohromady dává tři sta šedesát jeden den, čili existují další čtyři nebo pět vložených dní, které doplňují plný počet dní v roce. Jednou za bahá'í měsíc se bahá'í společně setkávají na Slavnosti devatenáctého dne. Ta má tři části: první část se skládá ze čtení modliteb, pak následuje diskuse o místních záležitostech a pak nastává společenská část. Existuje též devět Svatých dnů, které připomínají různé události bahá'í historie. U všech z těchto dnů by bahá'í neměli chodit do práce nebo do školy, je-li jim dovoleno vzít si volno. Kalendář začíná rokem 1844, tedy rokem, v němž veřejně se svým poselstvím vystoupil Báb.

Jména měsíců:	Měsíc začíná:
1. Náhhera	21. března
2. Sláva	9. dubna
3. Krása	28. dubna
4. Velikost	17. května
5. Světlo	5. června
6. Milosrdenství	24. června
7. Slovo	13. července
8. Dokonalost	1. srpna
9. Jméno	20. srpna
10. Moc	8. září
11. Vůle	27. září
12. Poznání	16. října
13. Síla	4. listopadu
14. Řeč	23. listopadu
15. Otázky	12. prosince
16. Čest	31. prosince
17. Svrchovanost	19. ledna
18. Vlása	7. února
Vsunuté dni	26.2. – 1.3.
19. Vznešenost	2. března

Svátky mají takovéto pořadí: 21. březen – Nový rok. Je to také den, kterým se končí období půstu. Slavnost Ridván - je to dvanáct dní, které strávil Bahá'u'lláh v Ridvánu a Bagdádu, před svým odchodem do exilu do Konstantinopole. Tehdy prohlásil otevřeně svou misi. První, devátý a dvanáctý z těchto dní jsou svátky pracovního klidu. 23. květen – Prohlášení Bába. V tento den odhalil svou misi prvnímu žákovi. 29. květen – Smrt Bahá'u'lláha ve Svaté zemi, 9. červenec – Mučednická smrt Bába, 20. říjen – Narození Bába a 12. listopad – Narození Bahá'u'lláha.

Další dvě důležitá data, obě se týkají 'Abdu'l-bahá', se nepovažují za "svaté dny" a nejsou svátky pracovního volna. První z nich, 26. listopad, je datum známé jako "Den Úmluvy". Tento den se mezi bahá'í slaví jako den ustanovení 'Abdu'l-Bahá za Střed bahá'í Úmluvy s jeho stoupenci. Druhé datum, 28. listopad, připomíná den úmrtí 'Abdu'l-Bahá.

Číslo devět¹⁴ má pro bahá'í zvláštní význam. Bahá'u'lláh řekl, že známe devět náboženství, je to poslední jednoduché číslo, je jakýmsi vyvrcholením. V literatuře je někdy mylně uváděno i číslo devatenáct, které pouze souvisí se slavnostmi devatenácti dnů, kdy se bahá'í schází.

3.2.5 Půst

Bahá'í se postí jeden bahá'í měsíc v roce. To znamená, že každý den nejí a nepijí po dvanáct hodin od východu slunce do západu slunce. Děti mladší patnácti let jsou půstu zproštěni, stejně jako těhotné a kojící ženy, nemocní lidé, lidé, kteří cestují na delší vzdálenost a lidé starší sedmdesáti let. Půst je obdobím, kdy se věřící soustředí na duchovní věci spíše než na materiální věci.

3.3 Praktický život

Bahá'í se nemají zapojovat do hazardních her či žebrot, neměli by vstupovat do armády, je-li možné se jí vyhnout, protože bahá'í nevěří tomu, že boj je způsobem řešení problémů. Měli by být poctiví, důvěryhodní a spravedliví. Neměli by soudit druhé lidi, ani o nich šířit pomluvy.

¹⁴ Srov. KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*, Praha : Vyšehrad, 1993, s. 202. ISBN 80-7021-125-3.

3.3.1 Manželství

Bahá'í mají úplnou svobodu výběru své budoucí manželky či manžela. Chtějí-li však uzavřít sňatek, musí s ním souhlasit rodiče obou stran. Rodiče musí poznat budoucího ženich či nevěstu co nejlépe, aby dokázali odhadnout, zda nastávající pár bude spolu šťastný. Je to způsob jak zachovat rodinnou jednotu, která je pro bahá'í velmi důležitá. Svatební obřad je velmi jednoduchý – každý snoubenec pronese svatební slib před dvěma svědky. Pak je možno obřad doplnit různými modlitbami, hudbou atd. Bahá'í věří, že hlavním účelem manželství je vychovávat děti ve šťastném a bezpečném prostředí. Je-li pár duchovně sjednocen, bude spolu také v příštím světě.

3.3.2 Rozvod

Rozvod je povolen pouze v tom případě, kdy manželé dospějí do stavu, v němž už dále nemohou žít (když mezi nimi existuje nesmiřitelný odpor). Dojde-li k takovéto situaci, je na volených orgánech, duchovních radách, aby se pokusili je opět přivést k sobě. Pokud si po roce vzájemného odloučení manželé i nadále přejí rozvod, mohou se rozejít.

3.3.3 Výchova dětí

Bahá'í věří, že dítě je lidskou bytostí od okamžiku početí, a potraty se nijak neospravedlňují. Tato otázka je ponechaná na svědomité úvaze každého jednotlivce a samozřejmě není přípustný z důvodů ekonomických či sociálních.¹⁵ V bahá'í víře není jako např. v křesťanství podobný akt jako křest. Až do věku patnácti let jsou děti automaticky chápány jakou součástí bahá'í společenství. Bahá'í děti se musí vzdělávat o všech světových náboženstvích, aby se mohly samy rozhodnout, k jakému náboženství se přidají, když dosáhnou patnácti let. Bahá'í se snaží vychovávat své děti tak, aby byly ke všem lidem přátelské bez ohledu na původ, národnost nebo náboženství, protože bahá'í věří, že lidstvo by mělo být jako jedna rodina.

¹⁵ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jamní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

4. ORGANIZACE VÍRY BAHÁ'Í

4.1 Světový dům spravedlnosti

Světový dům spravedlnosti, který Bahá'u'lláh stanovil pro věřící bahá'í jako zákonodárný úřad, vznikl roku 1963. Je to devítičlenný orgán volený každých pět let všemi členy národních institucí bahá'í světa.

Světový dům spravedlnosti řídí duchovní a administrativní záležitosti Mezinárodního společenství bahá'í. Spravuje také svatá místa bahá'í a ostatní majetek ve Svaté Zemi, Izraeli. Protože Bahá'u'lláh pověřil tuto instituci řízením těch záležitostí bahá'í, které nebyly přímo popsány ve svatých knihách, stal se orgánem, který stoupencům bahá'í pomáhá držet se na úrovni stále se měnícího světa.

4.2 Světové centrum víry bahá'í

Historické okolnosti pojí víru bahá'í, stejně jako další tři světová náboženství – judaismus, křesťanství a islám – ke Svaté Zemi, Izraeli, a ostatní místa, kde Bahá'u'lláh a 'Abdu'l-Bahá trávili svá vyhnanství, jsou společenstvím bahá'í opatrovány. Každoročně Haifu a Akká navštěvují tisíce bahá'í poutníků, kteří mají možnost navštívit tato místa ve společnosti ostatních věřících z celého světa.

Každých pět let se volení představitelé národních společenství bahá'í scházejí v Haifě, aby zvolili členy Světového domu spravedlnosti spravujícího mezinárodní záležitosti této víry ze svého sídla na hoře Karmel. Představitelé Světového domu spravedlnosti jsou dobrovolníci z mnoha různých zemí. Členové tohoto sboru žijí na půdě Haify a Akká, kde pracují na základě pozvání po různě dlouhou dobu.

4.3 Mezinárodní společenství bahá'í

Společenství bahá'í má dnes asi šest miliónů členů, pocházejících ze 188¹⁶ zemí a 48 teritorií. Víra bahá'í nemá žádné duchovní. Protože lidstvo podle jejich nauky spěje do věku své dospělosti, každý jednatel je schopen zkoumat co nám Bůh chce sdělit a přistupovat

¹⁶ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jarní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

k problémům života prostřednictvím modliteb, rozjímání a výměnou názorů s ostatními. Aby to bylo možné, byly svaté knihy bahá'í přeloženy dosud do 750 různých jazyků. Stejná zásada platí pro kolektivní život společenství. Volené instituce, označované jako Duchovní rady, spravují záležitosti týkající se víry na místní i národní úrovni. Všichni dospělí věřící mají stejnou možnost být zvoleni a volby jsou prováděny tajným hlasováním a většinovým systémem.

Práce pro víru je podporována dobrovolnými dotacemi výhradně od svých členů. Přispívání do fondu bahá'í je považováno za jednu z výsad členství – víra nepřijímá příspěvky zvenčí.

4.4 Chrámy bahá'í

Chrámy bahá'í jsou přístupné všem. I když jsou architektonicky velmi rozmanité, jejich devět stran a ústřední kopule, společně pro všechny, symbolizují rozlišnost lidských ras a zároveň to, že jejich podstata je stejná. Pobožnosti jsou jednoduché, skládají se z modliteb, meditací a četby z vybraných kapitol Svatých knih bahá'í a ostatních světových náboženství. Hudební doprovod obstarávají nedoprovázené pěvecké sbory.

Podle Bahá'u'lláhovy představy má chrám sloužit jako duchovní centrum různých spolupracujících institucí pro vědu, humanitární, vzdělávací a správní účely.

Na světě jsou zatím postaveny chrámy v těchto zemích: ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu,¹⁷ Nové Dilí v Indii,¹⁸ Kampale v Ugandě, Wilmette ve státě Illinois v USA,¹⁹ Panama City v Panamě, Západní Samoí, Sydney v Austrálii²⁰ a v Ašchabadu v bývalém SSSR. Tedy na každém kontinentě je alespoň jeden.

4.5 Společenský a ekonomický rozvoj

Co se týče společenského a ekonomického rozvoje, nejzajímavějším rysem společenství bahá'í je jejich specifický poradní systém. Bahá'u'lláh učil modelu skupinového rozhodování, který je založen na hledání společné pravdy. Dalo by se říci, že většina věřících bahá'í do určité míry studuje proces skupinového rozhodování. Sociální a ekonomické možnosti rozvoje tohoto systému se ukázaly nejdříve na začátku minulého století v Íránu, kde íránští

¹⁷ viz. Příloha I.

¹⁸ viz. Příloha II.

¹⁹ viz. Příloha III.

²⁰ viz. Příloha IV.

bahá'í vytvořili svou vlastní školu, kliniky a další sociální služby, včetně první iránské školy pro dívky.

V současné době se projekty rozvoje rozšiřují zejména do zemí Třetího světa. Jsou to školy pro učitele, místní kliniky, protialkoholické poradny a dětské domovy. Programy rozhlasových stanic bahá'í se nezabývají pouze těmito praktickými záležitostmi, ale také poznáváním národních kultur.

Projekty rozvoje vycházejí z potřeb dané lokality, které si obyvatelé sami posoudí ve zvolené Místní duchovní radě. Tato soběstačnost je nezbytně nutná pro zvládnutí takového množství práce.

4.6 Bahá'í a OSN

Podle bahá'í pravdivé náboženství hlásá jednotu a tu považuje za základní a nezbytný předpoklad pro dosažení celosvětového míru. Mezi opatřeními, která společenství bahá'í doporučuje pro dosažení světové jednoty, je vytvoření federace národů a mezinárodního pomocného jazyka, koordinace světového hospodářství, všeobecný vzdělávací systém, zákoník lidských práv pro všechny národy, jednotný mechanismus pro dorozumívání na celém světě a univerzální měna, míry a váhy.

Protože bahá'í věří, že OSN představuje podstatnou sílu při sjednocování této planety, podporují její práci všude, kde je to možné. Mezinárodní společenství bahá'í má úřední statut poradce u ekonomické a sociální rady OSN (ECOSOS) a u Dětského fondu OSN (UNICEF). Řady společenství v New Yorku a Ženevě a jednotliví bahá'í v řadě zemí se pravidelně účastní konferencí, kongresů a seminářů zabývajících se společensko-ekonomickým životem na naší planetě.

Bahá'í věnují v Bahá'u'lláhově učení zvláštní pozornost oblasti lidských práv vzhledem k útrapám, kterými museli jejich spoluvěřící projít jako oběti náboženských perzekucí. Mezinárodní společenství bahá'í se aktivně zúčastňuje porad OSN, zabývajících se právy menšin, postavení žen ve společnosti, prevencí kriminality, kontrolou nad užíváním drog, péčí o děti a rodiny a hnutím za odzbrojení.

5. VZTAH BAHÁ'Í K OSTATNÍM NÁBOŽENSTVÍM

5.1 Bahá'í a islám

Víra bahá'í uznává Korán jako Svatou knihu a Muhammada jako Božího Posla.²¹ Potvrzuje nesmírný význam islámu, protože islám kromě podnětného duchovního učení přinesl i koncept novodobého národa, zrušil třídní rozdíly mezi muslimy, dal podnět k vzniku mnohých vědních odborů, vyhlásil, že všichni lidé jsou si před Stvořitelem rovni a poskytl lidem zákoník, který byl schopný vývoje v souladu s pokrokem materiální civilizace. Bahá'u'lláh naplňuje proroctví islámu o příchodu přislíbeného Qá'ima.

5.2 Bahá'í a křesťanství

Víra bahá'í uznává božský původ křesťanství,²² postavení Ježíše Krista jako Syna Božího a božskou inspiraci Bible. Víra bahá'í naplňuje poselství Bible a její proroctví tím, že Bahá'u'lláh je Druhým příchodem Ježíše Krista. Přichází vybudovat Království Boží na Zemi. Bahá'u'lláh se ve svých opakovaně zaobírá křesťanskými otázkami a Ježíš Kristus je v nich často oslavován.

5.3 Bahá'í a judaismus

Víra bahá'í vidí v Mojžíšovi Božího posla, který lidstvu přinesl ty nezákladnější duchovní zásady v podobě Desatera přikázání, které jsou dodnes základem morálky lidstva. Židům nabízí svůj pohled na Bahá'u'lláha jako na Pána zástupů, který naplní mnohá proroctví Tóry, proroctví Daniela, Izajáše a dalších, týkající se Království na zemi, v kterém zavládne mír a spravedlnost a v kterém už nebudou války.

²¹ Srov. *Národní duchovní rada Slovenské republiky* [online]. Bratislava : Víra bahá'í, Posl. úpravy 29. 4. 2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.sk>>.

²² Srov. *Národní duchovní rada Slovenské republiky* [online]. Bratislava : Víra bahá'í, Posl. úpravy 29. 4. 2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.sk>>.

5.4 Bahá'í a hinduismus

Víra bahá'í si podle svých vyjádření nesmírně váží poselství Krišny jako poselství lásky. Hinduistům se nabízí pojetí Bahá'u'lláha jakožto přislíbeného Desátého Avatára, Božské bytosti, ustanovující na Zemi spravedlnost a uvádějící Zlatý věk, v kterém se duchovně změní celé lidstvo a zavládne mír a morálka.

5.5 Bahá'í a buddhismus

Víra bahá'í uznává Buddhu jako osvíceného Božího posla, který se svým duchovním učením snažil lidem pomoci, aby dosáhli štěstí díky ctnostem. Bahá'í jsou přesvědčeni, že Buddha byl svrchovanou Bytostí, nezrozenou a nestvořenou. Buddhistům může být blízké chápání Bahá'u'lláha jakožto příchod Pátého Buddha, který přináší věk celosvětového bratrství a vyšší způsob života.

6. VÍRA BAHÁ'Í V ČESKU

V Česku vzniklo první společenství bahá'í v roce 1907 v Žatci. V letech 1926-39 dochází k rozvoji pražské komunity, ale během okupace byla její činnost zastavena. V polovině padesátých let se v Praze uskutečňovala pravidelná setkání určená k meditacím a studiu. Výbor, jenž byl zodpovědný za tyto schůzky, se snažil získat do pronájmu místnost a požádal o svou registraci jako duchovní rada. Na tuto žádost jim bylo odpovězeno zatýkáním a 9. července 1958 také uvězněním několika z nich. Většina z nich musela být pro nedostatek důkazů propuštěna, někteří byli odsouzeni. Následujících třicet let se bahá'í nesměli setkávat; toto období však bylo prolomeno politickými změnami v listopadu roku 1989, jež umožnilo znovuoobnovení bahá'í činnosti.

Za pomoci bahá'í věřících ze zahraničí byla v několika městech Československa ustanovena bahá'í společenství a s rostoucím počtem věřících českého původu mohly být zvoleny první místní duchovní rady – v červnu 1990 v Praze, v lednu 1991 v Brně, Olomouci a Bratislavě. Národní duchovní rada Československa byla zvolena 27. dubna 1991. Bahá'í společenství se v této době zaměřovalo především na šíření víry prostřednictvím veřejných přednášek nebo celých projektů rozvoje v jednotlivých městech. Bylo založeno bahá'í nakladatelství s.r.o., které vydává bahá'í literaturu. Brožury i rozsáhlejší publikace

prezentující bahá'í na veřejnosti, vycházejí nákladem pražské duchovní rady, péči zahraničních duchovních rad nebo v nakladatelství bahá'í se sídlem v Mladé Boleslavi. Spíše pro interní potřebu byl určen bahá'í Bulletin²³ (vycházel od roku 1993), roku 1998 ho vystřídal Bahá'í listy. Opravdovou událostí pro místní bahá'í byla návštěva Rúhiyyih Rabbaniové (1910-2000), vdovy po Shoghi Effendim, v Praze roku 1993.

Až v roce 1998 dochází k administrativnímu rozdělení českého a slovenského bahá'í společenství.

V roce 1998 proběhla v Praze literární soutěž pro studenty středních škol na téma světoobčanství, která posléze vyvrcholila festivalem Světoobčanství. V Česku víra bahá'í nachází své vyjádření i v jiných oblastech, např. v tvorbě hudební skupiny „Stopy v písku“ nebo v taneční skupině „Anthems Of Unity“, kterou tvoří studenti z Townshendovy mezinárodní školy v Hluboké nad Vltavou.

V posledních letech se činnost společenství zaměřuje na povznesení okolní společnosti pomocí aktivit, které jsou otevřeny všem lidem. Ve většině společenství se pořádají setkání k uctívání Boha a probíhají kurzy věnované rozvoji duchovní stránky člověka. Další aktivitou jsou hodiny duchovní výchovy určené dětem předškolního věku. Dvakrát ročně se pořádá Letní a Zimní škola, určená jak pro bahá'í, tak pro veřejnost.

V Česku je celkem 270²⁴ registrovaných bahá'í. Místní duchovní rady se nachází v šesti městech v Česku – v Praze, Brně, Olomouci, Liberci, Ostravě a v Hluboké nad Vltavou, přičemž bahá'í bydlí asi v sedmdesáti městech v ČR.

6.1 Praha

V Praze v Lucemburské ulici 33 sídlí Národní duchovní rada. Tento orgán má na starosti v první řadě úkoly související s duchovním a morálním rozvojem celé společnosti obecně i společenství bahá'í konkrétně a organizační záležitosti bahájského společenství, např. setkání na národní úrovni, práce s veřejností a s médii, informování veřejnosti o víře bahá'í, vydávání literatury, agenda týkající se svateb a rozvodů atd. Nemá právo vysvětlovat Sváté spisy ani nijak kontrolovat či zasahovat do života jednotlivce. Má devět členů (jako všechny volené orgány) a je volená jednou za rok vždy v období, které bahá'í nazývají

²³ Srov. VOJTÍŠEK, Z.: Základní orientace v nových náb. směrech, Praha : Oliva, 1994, s. 311. ISBN 80-901634-4-0.

²⁴ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady Andreou Polokovou na Jarní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

Ridvan (21.4.-1.5.). Každé společenství se schází každý devatenáctý den na Slavnosti devatenácti dnů. Toto setkání se skládá ze tří částí. První je duchovní část, při které se předčítají spisy, nejen bahá'í, ale i jiných náboženství, druhá část je administrativní, kdy se řeší aktivity a podobné věci administrativního charakteru, třetí část je společenská, týkající se vztahů apod.

6.1.2 Aktivity

Bahá'í společenství v Praze nabízí veřejnosti kurz formou studijního kroužku, který je navržen tak, aby napomohl procitnutí duchovního života jednotlivce. Cílem tohoto kurzu je rozvinout své duchovní já pomocí čtení a rozjímání nad Slovem Božím. Po přečtení úryvků z Písem a poté, co se rozjímá nad významem jejich slov, si účastníci vyměňují své názory a tím celá skupina získává lepší porozumění a obohacuje své chápání.

Studijní program "Úvahy o životě ducha"²⁵ je zaměřen na témata jako jsou modlitba, Boží vůle, život po smrti a nacházení smyslu života, podstata duše, Proroci. Kurz je určen pro lidi všech náboženských vyznání nebo bez vyznání.

Každý studijní kroužek, obvykle v počtu tří až osmi lidí, se pravidelně schází na místě a v čase, který si určí. Periodicita setkání kroužku a tempo studia si skupina zvolí také sama dle svých potřeb. Celý kurz většinou probíhá po dobu tří až čtyř měsíců. Náklady na kurz jsou minimální a obvykle zahrnují pouze poplatek za studijní materiál.

Bahá'í spatřují značnou potřebu morální výchovy dětí, aby byl omezen materialismus. Dětskými hodinami se snaží rozvíjet pevná pouta přátelství mezi účastníky a probíhají rekreační, společenské a kulturní aktivity. První hodiny morální výchovy v České republice byly zahájeny v Brně pod názvem bahá'í školička Sluníčko. Jde o program, který je založen na citátech z bahá'í písem, na jejichž základě si děti zábavnou formou osvojují vlastnosti a ctnosti jako je zdvořilost, laskavost, štědrost, přátelství, čistota, pracovitost, pravdomluvnost. Další dětské hodiny probíhají v Ostravě, Prostějově, Plzni a Hluboké nad Vltavou.

²⁵ Srov. *Národní duchovní rada České republiky* [online]. Praha : Víra bahá'í, Posl. úpravy 26.4.2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.cz>>.

6.2 České Budějovice

V Českých Budějovicích byla Místní duchovní rada založena v roce 1994.²⁶ V současné době je zde deset bahá'í věřících nad dvacet jedna let, z toho jsou dva Češi, ostatní jsou cizinci – učitelé z Townsendovy mezinárodní školy v Hluboké nad Vltavou. Věřící se schází jako v každém společenství každý devatenáctý den, většinou v bytech věřících. Mezi aktivity pro bahá'í i veřejnost patří Studijní kroužky, propagace se uskutečňuje většinou ústní cestou. Od podzimu roku 2004 do roku 2005 pořádalo společenství veřejná setkání v literární kavárně Měsíc ve dne v Nové ulici.²⁷ Dětská škola v Českých Budějovicích není.

6.3 Hluboká nad Vltavou

V Hluboké nad Vltavou se nachází Mezinárodní škola Townshend Hluboká – mezinárodní internátní škola.

Škola Townshend je soukromá nezávislá iniciativa, která je pojmenovaná podle irského humanisty a učitele Georga Townshenda (1876-1957). Byla založena v roce 1992 jako neziskový projekt a přispívá některým studentům prostřednictvím hostitelské země. V roce 1999 získala škola poměrně velký pozemek na vrcholu kopce v Hluboké s výhledem na zámek a rybník. Na tomto pozemku byla postavena budova školy a ubytovací zařízení a byl zahájen školní rok 2001/2002.

Vizí mezinárodní školy Townshend je vytvoření morálního a etického prostředí, ve kterém se za odborného vedení studenti mohou naučit respektovat a oceňovat lidi různých kultur a původů a prokázat tento respekt při komunikaci a spolupráci.

Mezinárodní škola Townshend je určena pro chlapce i dívky. Jedná se o mezinárodní střední školu, kde je oficiálním jazykem angličtina s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

V současné době na škole studují lidé z více než třiceti²⁸ zemí světa. Zhruba 20 procent studentů je z Čech, 20 procent studentů je z Německa, asi 10 procent z Velké

²⁶ Z rozhovoru se zástupcem českobudějovické Místní duchovní rady baha'í Pavlem Hrubým ze dne 15.4.2006.

²⁷ Dne 3.5.2006 se v Literární kavárně Měsíc ve dne konala prezentace na téma „Situace lidských práv v Íránu se zaměřením na bahá'í“. Viz. HRUBÝ, P. Re: *Pozvánka* [elektronická pošta]. Message to: Karolína Morongová, 2. května 2006 [cit. 3.5.2006]. Osobní komunikace.

²⁸ JURKOVÁ, M. Re: *Bakalářská práce o víře bahá'í* [elektronická pošta]. Message to: Karolína Morongová, 28. dubna 2006 [cit. 3.5.2006]. Osobní komunikace.

Británie, zbytek studentů je z různých částí Evropy, Kanady, USA, dále jsou zde studenti z Jižní Ameriky, Mexika, Austrálie, 1 studentka je z Japonska.

6.3.1 Filosofie školy Townshend

V silách každého rodiče a učitele je ovlivňovat formování dětského charakteru. Protože nesou tento úkol, musí rodiče a učitelé uvažovat o dopadu a výsledku jejich vedení a vyučování. Musí být příkladem mravní síly, neochvějnosti, obětování se, musí ukázat zájem, soucit, pokoru, musí vypěstovat u dětí sebeúctu, správné jednání, touhu se vzdělávat a učit a přání stát se duchovní bytostí.

6.3.2 Chod školy

V Mezinárodní škole Townshend je učení chápáno jako prolínání znalostí, lidských zájmů, duchovních hodnot a osobních ambicí. Učivo odráží holistický přístup k duchovnímu, intelektovému a fyzickému rozvoji.

Škola si vytyčila sedm vzdělávacích cílů,²⁹ které jsou základem učebního procesu:

1. Zlepšení kvalit každého studenta, uznání toho, že duchovní, intelektové, emocionální a fyzické vlastnosti jsou vzájemně propojeny,
2. Pěstování rostoucí lásky a touhy po „dokonalosti ve všech věcech“, ať už jsou to věci akademické, duchovní nebo fyzické,
3. Objevení a pomoc při rozvíjení a třibení talentu a možností každého studenta,
4. Podpoření studentů při procesu porozumění své vlastní jedinečnosti i jedinečnosti ostatních a její ocenění,
5. Ustanovení a vyžadování vysokých morálních standardů jednání a snahu toto také studentům poskytovat,
6. Probuzení zájmu o životní prostředí a ekologii u studentů,
7. Probuzení zájmu o globální koexistenci a vzájemnou propojenost světa snahy podílet se na rychle se měnícím chodu světa.

Akademické období studentů je obohacováno o další zkušenosti, jako např. návštěvy různých osobností, divadelní představení, soutěže v řadě předmětů, veřejné výstavy, tábory

²⁹ Srov. *Townshend* [online]. Hluboká nad Vltavou : Townshend International School, Posl. úpravy 2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.townshend.cz>>.

a exkurze na místní, národní a evropské úrovni na zajímavá a poučná místa.

Aktivita mimo vyučování jsou rovněž různorodé a nabízejí studentům příležitost rozvinout a vytříbit jejich kreativní a fyzickou stránku. Silně je zastoupeno umění, např. zájmový klub tance nebo divadelní klub. Jsou zde také k dispozici sportovní kluby.

6.3.3 Současnost

V letošním školním roce 2005/2006 studuje na škole sto čtrnáct studentů.

Škola má zhruba patnáct učeben, z toho dvě jsou laboratoře a jedna je počítačová učebna. Laboratoře jsou dobře vybavené. Kromě toho mají vlastní anglickou knihovnu, učebnu na hudební výchovu, učebnu pro předmět Fine Arts a studio pro taneční kroužek. Jelikož se vyučuje v anglickém jazyce, jsou v prvních třech ročnících školy dva typy výuky angličtiny. První typ je anglický jazyk a literatura pro rodilé mluvčí a pro studenty s vysokou úrovní angličtiny, druhý typ je angličtina jako druhý jazyk. Tento předmět je pro studenty, jejichž angličtina není na dostatečné úrovni a je třeba ji zlepšit na komunikativní úroveň. V případě, že studenti chtějí ještě další zintenzivnění anglického jazyka ve svém volném čase, je možnost domluvit se na individuálních hodinách s vyučujícím. V posledních třech ročnících již angličtina jako druhý jazyk není, neboť v těchto ročnících je již nutné, aby studenti byli schopni komunikovat a učit se v anglickém jazyce.

Co se týče přístupu okolí ke škole, ze začátku byl obyvatel Hluboké nad Vltavou trochu opatrný, nicméně v současné době má s okolím dobré vztahy a mají velkou podporu od starosty Hluboké nad Vltavou a senátora pana Tomáše Jirsy.³⁰

V Místní duchovní radě bahá'í je zhruba osmnáct dospělých lidí, osm dětí mladších dvanácti let, patnáct dětí ve věku dvanáct a ž patnáct let, zhruba čtyřicet mladých lidí ve věku patnáct až devatenáct. Národnosti jsou různé – Austrálie, Německo, Řecko, USA, Kanada, Ekvádor, Island, Francie, Španělsko atd.

³⁰ Viz. JURKOVÁ, M. Re: *Bakalářská práce o víře bahá'í* [elektronická pošta]. Message to: Karolína Morongová, 28. dubna 2006 [cit. 3.5.2006]. Osobní komunikace

7. VÍRA BAHÁ'Í NA SLOVENSKU

Místní duchovní rady na Slovensku jsou v následujících městech: v Bratislavě, Trenčíně, Trnavě,³¹ Banské Bystrici, Prešově a v Košicích. Národní duchovní rada sídlí v Bratislavě. Zde je také knihovna bahá'í a informační centrum s možností koupě bahá'í literatury. V Bratislavě je čtyřicet pět bahá'í. V Trenčíně a Trnavě je jich patnáct, v Banské Bystrici čtyřicet, v Prešově pouze dva a v Košicích dvacet. Kromě toho žijí i v jiných městech, celkem je zaregistrováno dvě stě bahá'í věřících, z toho je osm až deset cizinců. Bahá'í ze Slovenska úzce spolupracují s bahá'í z Česka, často organizují společné setkání a spolupracují i při vydávání literatury a překladech.

Organizace je stejná jako v Česku – každé město má volené orgány – Místní duchovní radu a existuje regionální rozdělení země na “seskupení (přibližně na úrovni spojení několika okresů). Města na této úrovni spolupracují velice úzce,³² dělají si společné plány na společné aktivity a vzájemně se podporují při jejich realizaci. Mezi jednotlivými městy bahá'í cestují a podle potřeby si pomáhají při různých projektech. Ty často koordinuje Národní duchovní rada. V každém městě se bahá'í pravidelně jednou za devatenáct dnů schází při oslavě Slavnosti devatenácti dnů, dále při oslavě svatých dnů (celkem 9 v roce), při prohlubování znalostí o víře, při společném studiu, při společných modlitbách, na dětské škole, a dále při různých aktivitách, které si společenství podle vlastních zájmů naplánuje. Mezi další aktivity patří modlitební setkání (s účastí veřejnosti), Konventy, tedy konzultace a volby, různé organizační setkání, informační setkání pro veřejnost, přednášky a dvakrát za rok letní a zimní školu.

³¹ Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady baha'í Andreou Polokovou na Jarní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

³² Z rozhovoru se zástupkyní trnavské Místní duchovní rady baha'í Andreou Polokovou na Jarní škole bahá'í v Hluboké nad Vltavou dne 15.4.2006.

ZÁVĚR

Na českém knižním trhu se tituly o víře bahá'í téměř nevyskytují. Proto jsem si dala za cíl zabývat se právě touto otázkou a ponořit se hlouběji do její organizace a aktivit. Od zástupce Místní duchovní rady bahá'í v Českých Budějovicích Pavla Hrubého jsem získala podrobné informace o víře bahá'í v Českých Budějovicích a okolí, zástupkyně Místní duchovní rady v Trnavě Andrea Poloková mi poskytla informace o situaci víry bahá'í na Slovensku. Díky nim jsem mohla nastítnit současnou situaci víry bahá'í zde v Česku a na Slovensku. Obě země jsou ve spolupráci a vzájemné podpoře a společně pořádají různé semináře, přednášky nebo aktivity pro děti.

Bakalářská práce je členěna na sedm kapitol. Prvních pět kapitol poukazuje na praktické informace o víře bahá'í. První kapitola se zabývá základními údaji o víře bahá'í, historickým pozadím jak v islámu, tak ve víře bahá'í. Druhá kapitola představuje hlavní představitele – Bába, Bahá'u'lláha a 'Abdu'l-bahá a nejdůležitější spisy víry bahá'í – Baján, Nejsvětější knihu a Knihu jistoty. Třetí kapitola nás seznamuje s učením víry bahá'í, s náboženským (pojetí duše, chápání života po smrti, modlitba a meditace, společná setkání a půst) a praktickým životem (jako je manželství, rozvod, výchova dětí). Čtvrtá a pátá kapitola pojednávají o organizaci víry bahá'í, konkrétně o Světovém domu spravedlnosti, světovém centru víry bahá'í, Mezinárodním společenství víry bahá'í, chrámech, spolupráci s OSN; a vztahu k ostatním náboženstvím – islámu, křesťanství, judaismu, hinduismu a buddhismu. Poslední dvě kapitoly nás uvádí do situace víry bahá'í v Česku, konkrétně v Praze, Českých Budějovicích a Hluboké nad Vltavu, a nabízí i celkový pohled na situaci víry bahá'í na Slovensku.

Bylo by samozřejmě možné pokračovat v dalším podrobnějším studiu o víře bahá'í. To by ovšem vyžadovalo mnohem více času a studia, než jsem mohla této práci věnovat. Snažila jsem se alespoň tímto základním průřezem situací víry bahá'í v Česku a na Slovensku otevřít cestu k dalšímu bádání.

Seznam literatury:

FAIZI, G. *Bahá'í víra*. Wien : Národní duchovní rada bahá'í obce v Rakousku, 1988.

KROPÁČEK, L.: *Duchovní cesty islámu*, Vyšehrad, Praha 1993. ISBN 80-7021-125-3.

NOVOTNÝ, T., VOJTÍŠEK, Z. *Základní orientace v nových náboženských směrech*. Praha : Oliva, 1994. ISBN 80-901634-4-0.

Víra bahá'í. Oakham : Bahá'í Publishing Trust.

Národní duchovní rada České republiky [online]. Praha : Víra bahá'í, Posl. úpravy 26.4.2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.cz>>.

Národní duchovní rada Slovenské republiky [online]. Bratislava : Víra bahá'í, Posl. úpravy 29. 4. 2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.sk>>.

Townshend [online]. Hluboká nad Vltavou : Townshend International School, Posl. úpravy 2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.townshend.cz>>

Osobní rozhovory:

Pavel Hrubý – zástupce českobudějovické Místní duchovní rady bahá'í, 14.4.2006.

Andrea Poloková – zástupkyně trnavské Místní duchovní rady bahá'í, 15.4.2006.

Elektronické rozhovory:

JURKOVÁ, M. Re: Bakalářská práce o víře bahá'í [elektronická pošta]. Message to: Karolína Morongová, 28. dubna 2006 [cit. 3.5.2006]. Osobní komunikace

Seznam příloh:

Příloha I – Chrám bahá'í ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu

Příloha II – Chrám bahá'í v Novém Dili v Indii

Příloha III – Chrám bahá'í Wilmette ve státě Illinois v USA

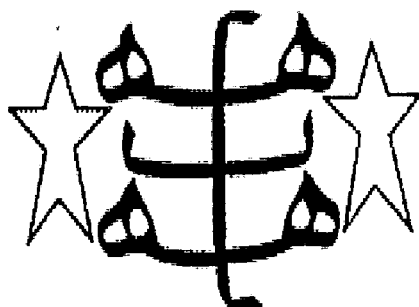
Příloha IV – Chrám bahá'í v Sydney v Austrálii

Příloha V – Propagační materiál zástupkyně trnavské Místní duchovní rady Andrey Polokové, z přednášky na Bohoslovecké fakultě UK

Příloha VI – Propagační leták Jednota ras, k dispozici na *Národní duchovní rada České republiky* [online]. Praha : Vira bahá'í, Posl. úpravy 26.4.2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.cz>>.

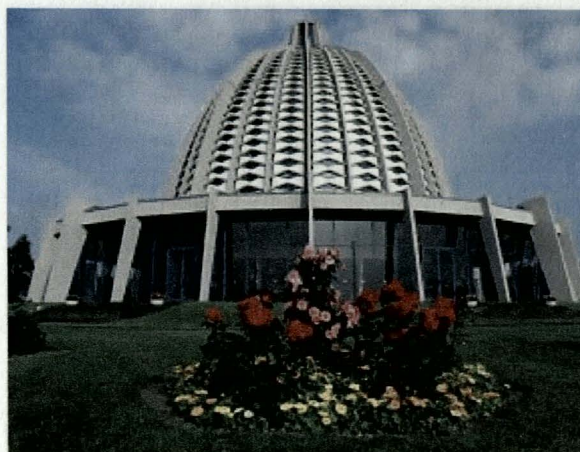
„Dosvědčuji, ó můj Bože, že jsi mne stvořil, abych Tě poznal a uctíval. Doznávám v tomto okamžiku svou bezmocnost a Tvou moc, svou chudobu a Tvé bohatství. Není Boha kromě Tebe, Pomocníka v nebezpečí, Skrze sebejsoucího.“

(z výroků Bahá'u'lláha)

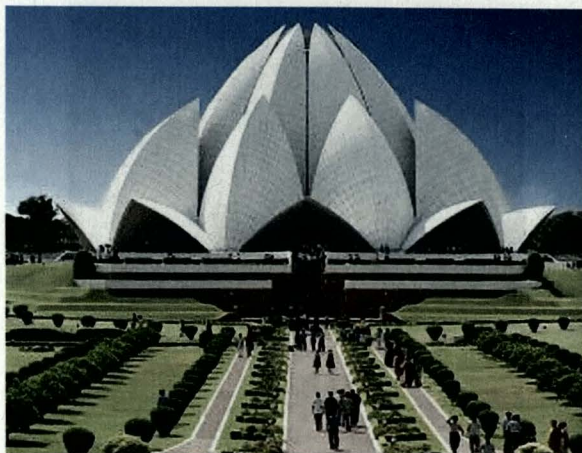

Symbol víry bahá'í. Tvoří ho tři vodorovné roviny – svět Boha, jeho Projevů a svět lidí. Tyto světy jsou spojeny působením Božích poslů. Dvě hvězdy symbolizují dva posly pro tuto dobu: Bába a Bahá'u'lláha.

Příloha I – Chrám bahá'í ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu

Příloha II – Chrám bahá'í v Novém Dlí v Indii

Příloha III – Chrám bahá'í Wilmette ve státě Illinois v USA

Příloha V – Propagační materiál zástupkyňe trnavské Místní duchovní rady Andrey Polokové z přednášky na Bohoslovecké fakultě UK

Úvod do bahájskej viery

Stručná charakteristika bahájskeho spoločenstva

V konvenčnom religionistickom zaradení patrí bahájska viera¹ do skupiny **nezávislých svetových náboženstiev**, t.j. spolu s judaizmom, kresťanstvom a islamom sa radí medzi tzv. líniu náboženstiev knihy. Bahájska viera má totiž vlastné sväté písmo a modlitby, vlastné zákony a kalendár, vlastné učenie a vlastné obrady, ktoré zjavil jej zakladateľ **Bahá'u'lláh** (1817 – 1892). Jej najvyšší správny orgán spolu so svätými miestami sa nachádza v Hajfe v Izraeli. Dejiny bahájskej viery sa začali v roku 1844. Noviny vo vtedajšom Rakúsko-Uhorsku sa o nej zmieňovali už krátko po jej vzniku, prezidenti Československej republiky, T. G. Masaryk a E. Beneš, boli o nej veľmi dobre informovaní a že už od dvadsiatych rokov 20. storočia existovali na území ČSR bahájske spoločenstvá.

Baháji veria v jedného všemohúceho Boha, ktorý je spoločný pre všetky ostatné náboženstvá. Veria v nesmrteľnosť duše a v život po smrti. Bahájske učenie ďalej kladie veľký dôraz na posilňovanie rodinných pút, mravné hodnoty, vysoký morálny štandard veriacich ako i na poslušnosť voči vláde krajiny, v ktorej baháji žijú. Hlavné zásady bahájskeho spoločenského učenia veriacim poskytujú optimistickú predstavu do budúcnosti, vďaka ktorej sa usilujú jednotlivo i kolektívne prispieť k rozvoju a pokroku vlastnej krajiny i ľudskej civilizácie ako takej. Medzi takéto zásady patrí snaha o ustanovenie trvalého celosvetového mieru a o odstránenie všetkých predsudkov, ktoré ľudí rozdeľujú, myšlienka rovnocennosti všetkých rás a národností, náboženská tolerancia a vytváranie porozumenia medzi príslušníkmi všetkých náboženstiev a cirkví, predstava, že náboženské učenie musí byť v súlade s vedou a rovnoprávnosť mužov a žien. Toto sú ideály, ktoré sa baháji snažia šíriť a uplatňovať v každodennom živote.

Základné princípy učenia bahájskej viery

Teologické učenie

Baháji veria v jedného Boha, ktorý ľudstvu postupne odhaľuje náboženskú pravdu prostredníctvom zakladateľov jednotlivých náboženstiev, ktorí sa nazývajú „*prejavy Božie*“ (patrí medzi nich napríklad Mojžiš, Ježiš Kristus, Mohamed a Bahá'u'lláh). Baháji všetky tieto náboženstvá a ich zakladateľov prijímajú, pretože veria, že Boh v priebehu dejín zjavoval náboženstvá v rôznych dobách na rôznych miestach na to, aby poskytol všetkým ľuďom na svete duchovné vedenie.

Bahá'u'lláh o sebe tvrdí, že je ďalším Prejavom Božím, že naplňa prorockú Bibliu ako i mnohých ďalších svätých kníh a že je Prislúbeným všetkých predchádzajúcich náboženstiev. Čo sa týka kresťanstva bahájska viera uznáva jeho božský pôvod, potvrdzuje postavenie Ježiša Krista ako Syna Božieho i božskú inšpirovanosť Biblie.

Sväté písmo bahájskej viery tvoria Bahá'u'lláhove spisy, ktoré sa dotýkajú tých najrozmanitejších tém: od teologických cez duchovné až po spoločenské. Sväté miesta bahájskej viery sa nachádzajú v Hajfe a v 'Akke v Izraeli – ide predovšetkým o Bábovu a Bahá'u'lláhovu svätyňu. Medzi sakrálne stavby ďalej patria bahájske chrámy nazývané „domy uctievania“, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú na každom kontinente.

Duchovné a spoločenské učenie

Podľa bahájskej viery obsahuje učenie každého náboženstva dve neoddeliteľné zložky. Jednou je duchovné učenie, ktoré je nemenné a ktoré je vo svojej podstate spoločné pre všetky náboženstvá. Sem patrí učenie o jedinstve Boha, láske k Bohu, láske k bližnému, dôležitosti modlitby, zbožnosti a rozvíjania duchovnosti, morálnom zmysle pozemského života atď.

¹ Bahájska viera – oficiálny názov náboženstva, ktorého zakladateľom je Bahá'u'lláh. Označenia ako napríklad „*bahá'izmus*“ a pod. nie sú prijateľné, pretože vznikli nesprávnym prekladom (zväčša z anglických publikácií, kde sa vyskytuje pomenovanie *The Bahá'í Faith*). Spoločenstvo sa nazýva bahájskym spoločenstvom a jeho členovia sú baháji (j.č. baháj/bahájka). Slovo baháj, bahájsky je odvodené od základu Bahá'u'lláhovho mena – Bahá, čo znamená sláva. Baháj je teda označením nasledovníka Bahá'u'lláha, podobne ako je kresťan označením nasledovníka Ježiša Krista.

Druhú zložku predstavuje učenie spoločenské. To sa zaoberá vzťahom jednotlivca a spoločnosti a vzťahmi medzi jednotlivcami. Pretože zakladatelia náboženstiev toto učenie vždy prispôbovali potrebám doby, v ktorej žili, jednotlivé náboženstvá sa od seba líšia práve spoločenským učením.

Dôležitou súčasťou bahájskej viery je teda okrem duchovného učenia i spoločenské učenie. **Duchovné učenie** bahájskej viery kladie dôraz na rozvoj duchovných vlastností jednotlivca (napríklad: pravdivosti, čestnosti, spravodlivosti, trpezlivosti a podobne) a okrem už spomínaných zásad obsahuje i príkaz priateľiť sa s nasledovníkmi všetkých náboženstiev, ctiť si rodičov, neželať iným to, čo neželáme sebe, študovať umenia a vedy, ktoré sú pre ľudstvo užitočné, odlišiť sa od ostatných prostredníctvom dobrých skutkov. Súčasť duchovného učenia tvoria tiež rozličné zákazy od zákazu vraždy, krádeže, polygamie, omamných látok, krutosti voči zvieratám, ohovárania a konfliktov až po zákaz fanatizmu a pýchy.

Čo sa týka **spoločenského učenia**, ide o zásady a princípy, ktoré majú za úlohu napomôcť rozvoju spoločnosti a zlepšiť tak život každého jednotlivca. Bahá'u'lláhove „*spoločenské zákony sú pozmenené tak, aby vyhovovali nadchádzajúcej dobe, a sú určené na to, aby ľudstvo priviedli k svetovej civilizácii, ktorej nádheru si teraz sotva dokážeme predstaviť*“. Od doby, keď Bahá'u'lláh ako prvý tieto zásady vyslovil, uplynulo viac než sto rokov, počas ktorých sa mnohé z nich stali samozrejmom súčasťou zásad mnohých inštitúcií (ako napríklad OSN) i väčšiny demokratických štátov.

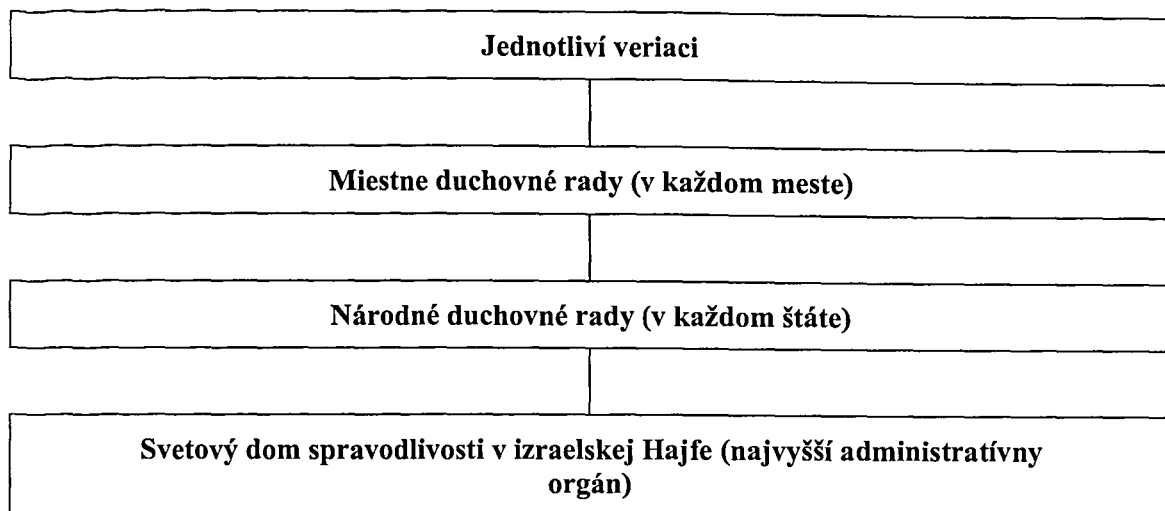
Medzi spomínané zásady patrí:

- zjednotenie ľudstva a docenenie prínosu všetkých kultúr a národov
- rovnocennosť všetkých rás a národností
- podstata všetkých náboženstiev je tá istá, jednotlivé náboženstvá boli ľudstvu postupne zjavované jedným Bohom
- viera musí byť v súlade s vedou
- každý človek by mal pravdu hľadať nezávisle
- rovnoprávnosť mužov a žien
- odstránenie všetkých predsudkov
- vytvorenie alebo ustanovenie jednotného svetového pomocného jazyka a písma
- ustanovenie trvalého celosvetového mieru
- dostupné vzdelanie pre všetkých ľudí na celom svete
- vyriešenie ekonomických problémov pomocou duchovných princíпов
- odstránenie extrémov chudoby a bohatstva
- globálne riešenie ekologických problémov ľudstva

Štruktúra bahájskeho spoločenstva

Jednou z ústredných tém Bahá'u'lláhových spisov je charakteristika vývoja ľudstva. Hovorí sa v nich o tom, že ľudstvo ako celok prechádza podobnými štádiami ako každý človek. To jest, že postupne prešlo obdobím detstva a dospelosti a že sa teraz nachádza na prahu dospelosti. Preto je i Bahá'u'lláhovo náboženské učenie určené dospelému ľudstvu. Táto myšlienka sa okrem iného odráža v organizačnej štruktúre bahájskej viery, ktorá nemá kňazov ani duchovných, keďže v tejto etape vývoja ľudstva má byť každý veriaci zodpovedný za svoj vlastný život.

Bahá'u'lláh ustanovil **volené orgány**, ktoré sa starajú o život spoločenstva. Ich úlohou je výlučne správa spoločenstva a snaha slúžiť všetkým ľuďom. Nemajú právomoc na to, aby vysvetľovali význam bahájskych spisov. Tieto orgány existujú na úrovni miestnej - miestne duchovné rady, národnej - národné duchovné rady a medzinárodnej - Svetový dom spravodlivosti so sídlom v Hajfe v Izraeli. Skladajú sa vždy z deviatich členov, ktorí sú volení spomedzi všetkých dospelých členov bahájskeho spoločenstva. Miestna duchovná rada je ustanovená v každom meste, v ktorom sa nachádza prinajmenšom deväť bahájov.

Bahájske voľby sa uskutočňujú bez akýchkoľvek predvolebných kampaní či kandidatúr, vládne počas nich zbožná a pokojná atmosféra, pričom je snaha zvoliť tých, ktorí majú potrebné duchovné vlastnosti a schopnosti na vykonávanie príslušného úradu. Činnosť bahájskeho spoločenstva je financovaná výlučne z príspevkov veriacich.

Najvyšším správnym orgánom bahájskeho spoločenstva na Slovensku je Národná duchovná rada bahájov Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. Miestne duchovné rady existujú vo väčších slovenských mestách. Do slovenčiny bolo doposiaľ preložených niekoľko kníh pojednávajúcich o bahájskej viere a rovnako aj niektoré z Bahá'u'lláhových spisov, ktoré sú dostupné širokej verejnosti. Bahájska viera v súčasnosti na Slovensku nie je registrovaným náboženstvom vzhľadom na zákonnú požiadavku týkajúcu sa počtu 20 000 členov; má však mnoho sympatizantov, ktorí sa stotožňujú s jej princípmi, pričom oficiálne zaregistrovaných je približne 200 bahájov.

Na svete je viac ako 6 miliónov bahájov, ktorí žijú asi na 116.000 miestach v 188 nezávislých krajinách a 45 závislých územiach. Vďaka tomu je bahájska viera podľa Encyklopaedie Britannica (z roku 1998) druhé územne najrozšírenejšie náboženstvo na zemi po kresťanstve. Ako náboženstvo je zaregistrované vo väčšine krajín sveta, v krajinách EU, ale i v Rusku a pod. Od roku 1948 spolupracuje bahájske spoločenstvo s OSN ako mimovládna organizácia. Pri Hospodárskom a sociálnom výbore OSN (ECOSOC) a pri Detskom fonde OSN (UNICEF) má konzultatívny štatút, pomáha pri činnosti Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) i Fondu OSN pre pokrok žien (UNIFEM).

Fungovanie a činnosť spoločenstva

Činnosť spoločenstva riadia na základe spoločnej konzultácie volené orgány. Každý jednotlivec má možnosť prispievať svojimi návrhmi pre činnosť spoločenstva. Tá sa sústreďuje na zlepšenie života jednotlivcov a spoločnosti bez ohľadu na náboženskú príslušnosť. Aktivít bahájskeho spoločenstva sa preto môžu zúčastniť ľudia každého vierovyznania. Ide v prvom rade o aktivity, ktoré majú za úlohu skvalitniť duchovný život ľudí, a to prostredníctvom **spoločného štúdia spisov** a zamýšľania sa nad tým, ako posvätné spisy uplatňovať v praxi, spoločných **duchovných stretnutí** pri modlitbe a čítaní zo posvätných spisov (čo môže zahŕňať aj spisy rozličných svetových náboženstiev) a **duchovného vzdelávania detí** smerujúceho k osvojeniu si základných duchovných návykov, kladných vlastností, zručností pre vzájomnú spoluprácu a vedenie k morálnemu správaniu. Zduchovenie života jednotlivcov sa potom odráža v snahe o riešenie problémov spoločnosti (pozri s. 2). Tieto sa často nepovažujú za doménu náboženstva, ale Bahá'u'lláh hovorí o tom, že všetky v skutočnosti majú duchovnú podstatu, a preto si vyžadujú duchovné riešenie.

Každé spoločenstvo ďalej organizuje aj ďalšie podujatia, ktoré zodpovedajú záujmu a predstavám členov spoločenstva. Na Slovensku sa napríklad baháji pravidelne stretávajú na tzv. letných a zimných školách, ktorých programom sú prednášky, semináre, umelecké a voľnočasové aktivity súvisiace s bahájskym učením.

Individuálna duchovná aktivita

Bahá'u'lláh hovorí o nevyhnutnosti rozvoja duchovných schopností človeka a tento rozvoj je zodpovednosťou každého jednotlivca. Smerodajné sú v tomto smere posvätné spisy bahájskej viery, nie inštitúcie. Inštitúciám taktiež nie je dané právo žiadnym spôsobom veriacich pri vykonávaní duchovných povinností kontrolovať, pretože jednotlivci sú v tomto smere zodpovední jedine voči Bohu. Bahá'u'lláhove spisy poskytujú návod na duchovný rozvoj, ktorý zahŕňa každodennú **modlitbu**, **rozjímanie** o posvätných spisoch a svojich skutkoch, každoročný **pôst**, konanie **dobrych skutkov** a snahu o rozvoj **duchovných vlastností**, **zlepšovanie** okolitého sveta, **službu** všetkým ľuďom a **pomoc** pri rozvoji civilizácie. Za súčasť duchovných aktivít sa považuje i **práca** vykonávaná v duchu služby. Veľký význam sa pripisuje **vzdelaniu** a nadobúdaniu užitočných vedomostí a oboznamovaniu ľudí s Bahá'u'lláhovým posolstvom.

Náboženské obrady

Bahá'u'lláh priniesol učenie o odstránení nepotrebných, prázdnych rituálov, obradov či dogiem. Prvoradé je úprimné individuálne vyjadrenie viery. Bahájska viera nemá obrad, s ktorým sa spájalo **narodenie dieťaťa** či **prijatie viery**. Členstvo v bahájskom spoločenstve je podmienené výhradne vierou v Bahá'u'lláha a v učenie bahájskej viery. **Sobáš** sa uskutočňuje za prítomnosti dvoch svedkov a pozostáva z vyslovenia sobášneho verša, ktorý zjavil Bahá'u'lláh. Zvyšok sobáša, príp. hostina, je ponechaná na snúbencoch. Podobne aj rodičia môžu osláviť príchod dieťaťa podľa vlastných predstáv. Pri **pohrebe** sa odrieka modlitba za zosnulého a ďalej pohreb prebieha podľa želania zosnulého, príp. pozostalých. Členom spoločenstva sa odporúča zúčastňovať tzv. **slávností 19 dní**, ktoré sa konajú na začiatku každého bahájskeho mesiaca – bahájsky kalendár má 19 mesiacov. Ani pri slávnostiach 19 dní neexistujú obrady - tieto slávnosti majú duchovnú časť, počas ktorej odznejú modlitby a úryvky zo svätých spisov, konzultačnú časť, v ktorej je priestor na konzultáciu o spoločných aktivitách spoločenstva a návrhy pre budúce fungovanie, a spoločenskú časť, ktorá má za úlohu umožniť členom spoločenstva, aby sa lepšie spoznali a rozvíjali vzájomné vzťahy. Ďalej sa v spoločenstvách slávia (bez akéhokoľvek obradu) **sväté dni**, o priebehu ktorých sa predtým spoločne konzultuje.

Rodinný život a výchova detí v duchu viery

Základom rodiny v bahájskom ponímaní je **monogamné manželstvo**, ktoré uzatvárajú snúbenci pred dvoma svedkami vyslovením sobášneho verša. Výber manželského partnera je ponechaný na snúbencoch, pričom môže ísť o príslušníkov akéhokoľvek náboženstva. Pred sobášom je potrebný súhlas žijúcich rodičov – táto zásada má za úlohu podporiť jednotnosť rodiny.

Rodičia sa už počas tehotenstva modlia za svoje deti a po ich narodení ich vedú k modlitbe, rozjímaniu, uvažovaniu o hodnote svojich skutkov a čítaniu posvätných spisov. Ďalej spolu študujú učenie bahájskej viery týkajúce sa všetkých aspektov života tak, aby sa podľa neho mohli riadiť v každodennom živote. Spoločne sa v rodinách oslavujú bahájske sväté dni (spolu 9 dní pripomínajúcich rozličné, väčšinou historické, okamihy v dejinách bahájskej viery) a zúčastňujú sa oslavy začiatku bahájskeho mesiaca – *slávnosť 19 dní*.

Pri výchove detí v bahájských rodinách sa považuje za dôležité naučiť deti, aby nezávisle hľadali pravdu a dokázali skúmať realitu samy pre seba. Deti sú dospelé vo veku 15 rokov. Vtedy začnú byť samy zodpovedné za svoj duchovný život a môžu si samy zvoliť svoje náboženstvo. Rodičia vedú deti k oceňovaniu rozmanitosti na našej planéte, či už sa táto rozmanitosť týka rozličných rás, kultúr či názorov. Zdôrazňuje sa spoločný pôvod všetkých náboženstiev, existencia jedného Boha spoločného pre všetky vierovyznania, postupne sa deti dozvedajú o zakladateľoch všetkých hlavných svetových náboženstiev a učia sa o ich prínose. Bahá'u'lláh upozorňuje, že náboženská výchova detí nesmie viesť k fanatizmu. Významnú časť výchovy tvorí presvedčenie, že „... základ ľudského šťastia spočíva v duchovnom správaní.“ Preto sa veľa času venuje vedeniu detí ku kladným osobným vlastnostiam, z ktorých za najdôležitejšiu sa považuje pravdivosť.

V rodinách sa využíva konzultácia ako spôsob pozitívnej komunikácie, ktorá vedie k hľadaniu riešení výhodných pre všetky zúčastnené strany.

Posvätné spisy a ich úloha v živote človeka

V bahájskej viere sa objavujú archetypy známe z predchádzajúcej náboženskej histórie: postava Zvestovateľa (Báb – 1819 – 1850) pripravujúca ľudí na príchod ústrednej postavy - Bahá'u'lláha

(1817 – 1892). Kánon posvätných spisov tvoria autentické texty zjavené Bábom a Bahá'u'lláhom. K tomu ešte ako komplementárne texty pristupujú spisy 'Abdu'l-Bahu (1844 – 1921) a Shoghiho Effendiho (1897 – 1957) – obaja z nich zosobňovali autoritatívny učiteľský úrad, t. j. mali právo autoritatívne interpretovať zjavené texty. Úmrtím Shoghiho Effendiho sa autoritatívna interpretácia skončila. Od tej doby je možná výlučne individuálna interpretácia, ktorá slúži len jednotlivcom, ale nemá všeobecný záväzný charakter. Zdrojom práva do budúcnosti je suplementárna legislatíva medzinárodného voleného deväťčlenného orgánu bahájskej viery – Svetového domu spravodlivosti. Tento orgán má Bahá'u'lláhom danú právomoc vytvárať legislatívu „vo všetkých otázkach, ktoré neboli výslovne zjavené v knihe“. Vzhľadom na bahájske učenie o postupnom zjavovaní náboženskej pravdy jedným Bohom považujú baháji aj knihy iných náboženstiev za posvätné: „*Nebeské knihy – Bibliu, Korán a iné Sväté spisy – nám Boh dáva, aby nás viedli na cestu božských cností, lásky, spravodlivosti a mieru.*“

Spomedzi všetkých Bahá'u'lláhových spisov sa výnimočná dôležitosť pripisuje **Kitáb-i-aqdas** – Najsvätejšej knihe – označovanej za „*Chartu budúcej celosvetovej civilizácie*“. Čo do obsahu, „*Kitáb-i-aqdas potvrdzuje platnosť veľkých minulých náboženstiev, a tým znovu dosvedčuje večné pravdy, ktoré vyslovili všetci božskí poslov: jedinosť Boha, lásku k bližnému a morálny zmysel pozemského života.*“

Úlohou posvätných textov má byť v prvom rade transformovať ľudské životy - Bahá'u'lláh uvádza, že prišiel, aby zmenil srdcia ľudí a ich správanie vďaka zjaveniu Slova Božieho. Slovo Božie je toho, na rozdiel od slov filozofov, skutočne schopné, pretože so sebou prináša aj potrebnú duchovnú energiu na uskutočnenie takejto transformácie.

Posvätné spisy bahájskej viery „*slúžia ... rozmanitým účelom: vnášajú do ľudskej spoločnosti pokoj, pozdvihujú normy ľudského správania, zvyšujú rozsah ľudského porozumenia a zduchovňujú život každého jednotlivca.*“ Posvätné spisy obsahujú základy bahájskej dogmatiky v otázkach morálky, etiky, Božej zmluvy, ľudskej slobody, ako i predpisy týkajúce sa modlitby, pôstu, púte, kalendára, sobáša a predpisov súvisiacich s pohrebom. Okrem toho sú po prvýkrát v náboženskej histórii priamo v Svätom texte uvedené inštitúcie, ktoré majú spoločnosť riadiť – ide o volené orgány fungujúce na princípe konzultácie. Trestné právo, zohľadňujúce aj metafyzickú dimenziu života, sa zmieňuje o trestoch za vraždu, podpaľáčstvo, cudzoložstvo a krádež v budúcej spoločnosti a je postavené na myšlienke spravodlivosti – princípe „*odmeny a trestu*“ ako „*pilieroch poriadku*“.

Ukážka bahájskych modlitieb

„...hudbu sme učinili rebríkom, po ktorom sa duše môžu vzniesť do ríše na výsostiach.“

„Ó Bože! Učiň ma dutou trstinou, z ktorej bola odňatá dužina sebeckta, aby som sa mohol stať čistým riečiskom, cez ktoré bude môcť Tvoja láska tiecť k ostatným.“

„Boh mi postačuje, On je nadovšetko Postačujúci. Nech Mu dôverujúci dôverujú.“

„Ó Bože, ved' ma, ochraňuj ma, učiň ma žiariacou lampičkou a trblietavou hviezdíčkou. Ty si Mocný a Silný.“

„Tvoje meno ma uzdravuje, ó môj Bože, a spomienka na Teba je mi liekom. Blízkosť k Tebe mi dáva nádej a láska k Tebe mi je spoločníkom. Tvoje milosrdenstvo voči mne ma uzdravuje a pomáha mi na tomto svete i vo svete ďalšom. Ty si vskutku nadovšetko Štedrý, Vševediaci, nadovšetko Múdry.“

„Ó Láskový Pane! Zjednot' všetkých ľudí. Daj, nech sa náboženstvá zhodnú a národy spoja tak, aby sa navzájom považovali za jednu rodinu a celú zem pokladali za jeden domov. Daj, aby všetci žili v dokonalom súlade. Ó Bože! Pozdvihni zástavu jednoty ľudstva. Ó Bože! Ustanov Najväčší Mier. Ó Bože! Spoj všetky srdcia.“

Příloha VI – Propagační leták, k dispozici na *Národní duchovní rada České republiky* [online]. Praha : Véra bahá'í, Posl. úpravy 26.4.2006 [cit. 2006-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.bahai.cz>>.

Jednota ras

Věříte v jednotu ras?

Věříte, že všichni lidé jsou příslušníky jednoho lidského rodu? Toužíte po společnosti, kde se s lidmi všech barev a národností jedná s respektem, důstojností a rovností?

Bahá'í věří, že na tyto otázky lze odpovědět hlasitým a silným „ano“! Není to pouze sen, ale pravá skutečnost našich životů jako lidských bytostí. Různé barvy, kultury a národnosti v našem světě dodávají společnosti na půvabu, různorodosti, zajímavosti a kráse.

Tak jako různé barvy květin dodávají na zajímavosti zahradě, tak i lišící se barvy pleti u lidí činí náš svět krásným a vzrušujícím místem, což se odráží v bohatých a rozmanitých kulturách, umění, hudbě, zvycích, tanci a pokrmech, které spatřujeme po celé planetě.

V Bahá'í spisech stojí toto:

„Svět lidí je jako zahrada a různé rasy jsou jako květiny, které ji zdobí a krásí... Už sama skutečnost, že jsou odlišné a různorodé, propůjčuje zahradě půvab. Kdyby vše mělo stejnou barvu, bylo by to jednotvárné a skličující.“

Lze dosáhnout harmonického a mírumilovného spolužití a spolupráce mezi různými rasami a národnostmi? Bahá'í věří, že se to může uskutečnit, ale že je k tomu třeba úsilí a vůle. Je zapotřebí síly a ochoty k tomu, abychom si uvědomili své vlastní chyby a hranice. My všichni se musíme snažit; všichni se o to musíme pokusit.

Někteří lidé, jako např. dr. Martin Luther King, obětovali své životy ve snaze dosáhnout toho, na co mnozí nemají odvalu nebo vůli. Čím více se budeme snažit, tím dříve bude tohoto snu naší doby dosaženo.

Z bahá'í spisů:

„Je povinností všech národů světa urovnat vzájemné spory a v dokonalé jednotě a pokoji přebývat ve stínu Stromu Jeho péče a milující laskavosti.“

„Předsudky všeho druhu ničí lidské štěstí a blaho. Dokud se nerozptýlí, pokrok světa lidstva nebude možný; rasové, náboženské a národnostní předsudky budou zachovány všude. Po tisíce let světem zmítaly předsudky a rozervávaly ho. Dokud budou předsudky převládat, války, nenávisť a zášť budou existovat i nadále. Snažíme-li se tedy o ustanovení míru, musíme tuto překážku odstranit, jelikož jinak nelze shody a klidu dosáhnout.“

Bahá'í věří, že když se mužům i ženám ze všech rozdílných ras a menšin dají rovnocenné příležitosti, pak může lidstvo dosáhnout svých skutečných možností a každý z toho bude mít prospěch. Je rovněž nutné zapomenout na náboženské předsudky, s otevřenou myslí prozkoumat pravdu a přijmout vědu i náboženství jako dvě cesty vedoucí k pravdě. Snad nejdůležitější je uvědomění si toho, že všichni lidé jsou vznešené bytosti se schopností konat dobro. Bahá'u'lláh, zakladatel bahá'í Víry, řekl, že každá lidská bytost je „*důl oplývající drahokamy*.“ Ale nejdříve se musíme naučit respektovat sami sebe a ostatní, a tím pozvednout společnost.

„Rozmanitost v lidské rodině by měla být důvodem k lásce a harmonii, tak jako je tomu v hudbě, kde mnoho různých tónů smíchaných dohromady souzní v dokonalém akordu.“

Z bahá'í spisů

ABSTRAKT

MORONGOVÁ, K. Současná situace víry bahá'í v Česku a na Slovensku. České Budějovice 2006. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích . Teologická fakulta. Katedra filosofie a religionistiky. Vedoucí práce M. Klapetek.

Klíčové pojmy: víra bahá'í, hlavní představitelé, společenství, organizace, vztah, aktivity, přednášky

Práce pojednává o víře bahá'í v Česku a na Slovensku. První část charakterizuje víru bahá'í, hlavní představitele, jednotu, organizaci a vztah k jiným náboženstvím.

Druhá část obsahuje popis situace víry bahá'í v Česku a na Slovensku. Hlavní důraz je kladen na situaci v Praze, dále v Českých Budějovicích a Hluboké nad Vltavou. Společenství v těchto městech jsou v kontaktu a vykonávají aktivity společně – přednášky, aktivity pro děti atd. Situace na Slovensku je popsána v celkovém obraze.

Abstract

Present situation of bahai faith in Czech republic and Slovak republic.

Key terms: bahai faith, the main persons, unity, organization, relationship, activities, lectures.

The work deals about bahai faith in the Czech republic and Slovak republic. The first part characterises bahai faith, the main persons, unity, organization and relationship to other religious.

The second part there is a description of situation of bahai faith in the Czech republic and Slovak republic. The main attention is for situation in Prague, then Ceske Budejovice and Hluboka nad Vltavou. Units in these towns are in contacts and make activities together – make lectures, activities for children etc. The situation in the Slovak republic is described on the whole.

المناصر

الآن حالة الإيمان البهائي في الجمهورية التشيكية و الجمهورية السلوفاكية.

الكلمات المفاتيح:
الإيمان البهائي، أهم الشغصات، الوحدات، التنظيم، العلاقات،
النشاطات، المناضرات.

العمل يهتم بالإيمان البهائي في الجمهورية التشيكية و السلوفاكية.
القسم الأول يهتم بالإيمان البهائي، أهم الشغصات، الوحدات،
التنظيم، العلاقات بالديانا الأخرى.
القسم الثاني يصف حالة الإيمان البهائي في الجمهورية التشيكية و
الجمهورية السلوفاكية. الإهتمام الرئيسي على لعالة في براغ، ثم في
تشييسكي بوديوفيتس و هلوبكاناد فلتاف.
العناصر في هذه المدينة في إتصال و يعقدون نشاطات مع بعض
يعقدون مناضرات و نشاطات للأطفال... في سلوفاكيا الحالة موصوفة
في مبدئها.